

SENATUL VREA SA DEA PUTERI NEBANUITE AVOCATILOR. NOTARII SUNT IN PERICOL – Prim-vicepresedintele UNNPR Doina Rotaru denunta propunerea legislativa prin care avocatul obtine dreptul de a certifica inscrisuri: "Intentia promotorilor propunerii este sa extinda in favoarea avocailor intreaga gama de acte supuse in prezent autentificarii de catre notari... Stratagema urmareste ca activitatea avocatiala, in privinta competentei de a intocmi acte, sa se poata desfasura in paralel cu cea notariala"

Senatul pune paie pe foc in sistemul judiciar. **Avocatii ar putea in curand sa aiba dreptul de a certifica anumite inscrisuri pe care doar notarii publici si personalul misiunilor diplomatice si al oficiilor consulare ale Romaniei din strainatate le puteau autentifica.** Actul intocmit de avocat ar urma sa fie denumit "**act certificat de avocat**", ar urma sa aiba "**forta probanta a actului autentic**", aceasta desi avocatul nu face parte dintre profesionistii care pot certifica un inscris.

Situatia existenta la Senat, unde se afla in prezent propunera legislativa nr. B338/16.VI.2020, este atent analizata de prim-vicepresedinte al Uniunii Nationale a Notarilor Publici din Romania (UNNPR), notarul public Doina Rotaru (foto), intr-un punct de vedere transmis Lumea Justitiei.

In cuprinsul analizei facute de prim-vicepresedintele UNNPR Doina Rotaru sunt transate astfel toate prevederile cuprinse in proiectul legislativ, liderul Notarilor Publici semnaland faptul ca "actul certificat de avocat" propus de senatorii nu este prevazut in Codul de procedura civila, la capitolul referitor la mijloacele de proba.

Mai mult, arata notarul public Doina Rotaru, prin acest proiect, initiatorii au redefinit activitatea avocatului, "care inceteaza sa fie doar profesionistul competent sa asiste sau sa reprezinte persoane fizice si juridice, ci devine un veritabil agent instrumentator al procedurii de certificare a unor inscrisuri".

In luarea de pozitie, extrem de binevenita din punctul nostru de vedere, fata de proiectul legislativ din Senat, prim-vicepresedintele UNNPR arata astfel care ar urma sa fie inscrisurile "autentificate" de avocati, precum si efectele propunerilor senatorilor.

Publicam in continuare considerentele prim-vicepresedintelui UNNPR, Doina Rotaru, in legatura cu propunerea legislativa privind modificarea si completarea unor acte normative inregistrata la Senatul Romaniei sub nr. B338/16.VI.2020:

**UNIUNEA NAȚIONALĂ A NOTARILOR PUBLICI
DIN ROMÂNIA**

General Berthelot nr. 41, sector 1, cod 010164 BUCUREȘTI – ROMÂNIA
Tel. +(40)21-313.99.20; 021-313.99.23; 021-313.99.37; 021-313.99.41
Fax: +(40)21-313.99.10 Email: secretariat@unnor.ro

24 iunie 2020

**Considerente în legătură cu propunerea legislativă privind
modificarea și completarea unor acte normative
înregistrată la Senatul României sub nr. B338/16.VI.2020**

Prin propunerea legislativă a unui grup format din 14 senatori și deputați, înregistrată la Senatul României sub nr. B338/16.VI.2020, se intenționează a se atribui avocaților posibilitatea *certificării* anumitor înscrisuri care, în prezent, sunt îndeplinite de notarii publici și personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare ale României din străinătate.

Prin urmare atribuția avocatului prevăzută în art. 3 lit. c) din legea de organizare a profesiei – de a redacta acte juridice cu atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare – ar constitui, în viziunea inițiatorilor legii, o procedură *sui generis* denumită în propunere *acte certificate de avocat* de natură a le da efecte similare cu ale actelor autentice.

Prima problemă pe care o supunem atenției inițiatorilor propunerii legislative se referă la recunoașterea de către autori a împrejurării că avocații nu fac parte dintre profesioniștii care *pot certifica un înscris*, deși reprezintă în viziunea lor "categoria profesională juridică cu cea mai desfășurată rețea la nivel național și care este cea mai apropiată de drepturile și interesele cetățeanului".

Prin urmare, deși se recunoaște că nu au o atare competență, inițiatorii consideră că nu este cazul să modifice mai întâi legea de organizare a profesiei, arătând că au dreptul să întocmească și această categorie de înscrisuri, după cum ar fi logic să o facă, ci creează un mijloc probator *sui generis* numit "act certificat de avocat" căruia, din contextul propunerilor, rezultă că i se conferă (automat?) forța probantă a actului autentic.

A doua constatare, legată de cea de mai sus, se referă la neinclusiunea în Codul de procedură civilă a actelor instrumentate de avocați în capitolul referitor la *mijloacele de probă*. Astfel, nu există reglementarea a actului *certificat de avocat* și nici măcar a celui în care avocatul atestă identitatea părților, a conținutului și a datei actelor pe care le redactează sau care le-au fost prezentate de părți; ultimele au suscitat vii discuții înainte de intrarea în vigoare a Codului civil, fiind întocmite nu doar în situații obișnuite, ci și în cazul actelor translative de proprietate a construcțiilor.

Totodată se constată că se redefinește activitatea avocatului, care încetează să fie doar profesionistul competent să asiste sau să reprezinte persoane fizice și juridice, ci devine un veritabil **agent instrumentator al procedurii de certificare a unor înscrisuri** – cărora li se acordă o forță probantă identică înscrisului autentic; acestor acte certificate de avocat li se va crea posibilitatea să intre în circuitul civil și să fie folosite de către părți la instituții ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale, în țară și în străinătate, la început dublând iar apoi înlocuind actul autentic.

Propunerea legislativă în discuție se referă punctual la următoarele situații:

- declarațiile pe proprie răspundere necesare pentru înregistrarea la Registrul Comerțului a unei societăți ce dobândește personalitate juridică, a întreprinzătorului persoană fizică autorizată, a întreprinderii individuale sau familiale ori a altor entități;
- declarația privind beneficiarul real ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele căruia/căreia se realizează o tranzacție, o operațiune sau o activitate, așa cum se prevede în legislația pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
 - declarația privind neexistența unor litigii asupra terenului dată de proprietar în vederea obținerii certificatului de urbanism și autorizației de construire;
 - declarația pe propria răspundere dată de beneficiar necesară la încheierea contractelor pentru furnizare de utilități;
 - declarația pe propria răspundere a vânzătorului că imobilul proprietatea sa nu este revendicat în temeiul Legii nr. 10/2001 și că nu există litigii în legătură cu acesta;
 - acordul vecinilor prin care se derogă, în vederea amplasării unei construcții, lucrări sau plantații, la reducerea distanței minime de 60 cm față de linia de hotar, în condițiile art. 612 din Codul civil;
 - acordul vecinilor pentru edificarea unei construcții noi amplasată adiacent construcțiilor existente sau în imediata lor vecinătate și numai dacă sunt necesare măsuri de intervenție pentru protejarea acestora sau în vederea efectuării unor lucrări de construcții necesare în vederea schimbării destinației în clădiri existente, precum și în cazul amplasării de construcții cu altă destinație decât cea a clădirilor învecinate (potrivit pct. 2.5..6 din Anexa 1 la Legea nr. 50/1991);
 - declarațiile părinților date în vederea plecării copiilor lor minori în străinătate [art. 30 alin. (7) din Legea nr. 248/2005];
 - declarația persoanelor fizice sau juridice străine, în vederea obținerii unui cazier fiscal, în temeiul art. 8 alin. 4 din OG nr. 39/2015, potrivit căreia nu sunt înregistrate fiscal în România și nu au săvârșit fapte sau nu s-au aflat în situații de natura celor care se înscriu în cazierul fiscal;
- procură dată de persoana interesată în vederea depunerii cererii pentru obținerea copiilor și extraselor de pe cazierul judiciar (art. 22 alin.4 din Legea nr. 290/2004). Propunerea legislativă precizează de asemenea că în împuternicirea avocațială emisă în condițiile Legii nr. 51/1995 și Statutului profesiei de avocat trebuie să se menționeze și contractul de asistență juridică încheiat cu avocatul care întocmește procura. În schimb nu se observă că acest act nu se conformează cerințelor unui înscris autentic notarial, în care este exclus ca **mandatar să poată fi chiar agentul instrumentator** (notarul sau avocatul dacă el ar întocmi actul).

Notarul însă, nu poate îndeplini acte notariale, sub sancțiunea nulității, dacă în cauză sunt părți sau interesați în orice calitate, el, soțul, ascendenții și descendenții lor și dacă este

reprezentantul legal ori împuternicitul unei părți care participă la procedura notarială. Interdicția de a încheia acte pentru sine însuși și pentru cei apropiați, statuat în legislația notarială prin art. 89 din Legea nr. 36/1995, nu poate fi aplicabil avocatului, întrucât puterea de a asista și a reprezenta îi este dată de client prin actul pe care îl încheie însuși avocatul.

Am trecut în revistă tipul de acte vizat de către inițiatorii propunerii spre a observa că, aparent, s-au enumerat acte juridice de o importanță mai mică sau mai rar întâlnite chiar în activitatea notarială; în realitate însă nu trebuie să pierdem din vedere că la ultimul punct al propunerii sunt vizate "orice acte sau copii certificate a căror depunere nu este necesară în vederea încheierii unui act în formă autentică" (ne întrebăm unde și-ar putea găsi locul această atribuție, când propunerile se referă la anumite legi speciale?).

La o primă vedere, propunerea legislativă a avut în vedere doar acte autentice încheiate în formă autentică *ad probationem*. Cu toate acestea procesul de reformare a atribuțiilor avocațiale nu se va opri aici. Această previziune este demonstrată prin una din propunerile din proiectul vizat. Astfel, dacă actul constitutiv și statutul unei asociații cu scop nepatrimonial pot fi încheiate prin act sub semnătură privată sau în formă autentică (art. 6 din OG 26/2000), **fundația se constituie prin act încheiat de fondatori doar în formă autentică** (art. 16 alin.1 din același act normativ).

În ambele situații însă – atât în cazul asociației cât și al fundației – forma scrisă a actului constitutiv este necesară *ad validitatem*, propunerea însă urmărește expres să pună și la dispoziția avocaților modul solemn de constituire al fundației. Nu este greu de ghicit că, în viitor, intenția promotorilor propunerii este să extindă în favoarea avocaților întreaga gamă de acte supuse în prezent autentificării de către notari publici. Faptele s-au petrecut asemănător în privința asociației; dacă în anul 2013 actul normativ în temeiul căruia se înființează persoanele juridice fără scop patrimonial a fost modificat astfel încât statutul unei asociații să se poată întocmi nu numai în formă autentică, ci și printr-un înscris atestat de avocat, în prezent se urmărește ca și actul constitutiv și statutul fundației, rămase în competența notarului public să fie certificate de avocat. Dar, unul din motivele principale pentru care se impune a se menține forma autentică rezidă în configurația particulară a patrimoniului inițial al fundației, care trebuie să respecte un criteriu valoric considerabil (de 100 de ori mai mare decât în cazul unei asociații), compus nu doar din numerar sau bunuri mobile în natură, ci și din imobile. A admite că actul constitutiv al unei fundații poate fi întocmit de către avocat înseamnă a-i conferi competența de a încheia orice act constitutiv sau translativ de drepturi reale imobiliare. Mai mult, având în vedere că fundația poate fi și testamentară, i se conferă avocatului dreptul de a întocmi testamente certificate.

De altfel, nu doar competența de a autentifica acte este vizată de inițiatori, ci și cea de îndeplinire a altor proceduri notariale. Astfel, specimenul de semnătură necesar în procedura de constituire a societăților comerciale și a asociațiilor cu scop nepatrimonial, ca și în alte situații, nu se îndeplinește prin autentificare, ci în cadrul altei proceduri, anume **legalizarea semnăturii părților și/sau a specimenului de semnătură** [art. 148 alin. (2) și (5) din Legea nr. 36/1995 și art. 297 și 299 din Regulamentul de aplicare a legii].

Toată această stratagemă urmărește ca activitatea avocațială, în privința competenței de a întocmi acte, să se poată desfășura în paralel cu cea notarială. Față de această evidență ne

punem întrebarea: care este sursa ce conferă autoritate publică actului instrumentat de un liber-profesionist a cărui activitate se desfășoară în condiții de independență deplină, de separare față de orice autoritate publică? Spre deosebire de avocat, notarul public – succesor al unui veritabil funcționar public, notarul de stat – poartă și astăzi pecetea investiției sale de către ministrul justiției. Departe de a fi formală, deferirea jurământului în fața acestuia reprezentând doar o etapă, notarul este supus unui control complex al activității sale nu doar de către organele proprii, ci și de inspecția judiciară; ministrul justiției poate propune sancționarea sau încetarea calității sale; există o multitudine de interdicții și incapacități etc.

Or, regimul actelor sub semnătură privată pe care le poate întocmi avocatul, potrivit legii sale de organizare, nu impune un tratament juridic atât de categoric, de strict.

Autorii proiectului au considerat că pot să apropie actul sub semnătură privată certificat de avocat de actul autentic doar prin sintaxa folosită, nesocotind regimul probator diferit și nici că nu pot avea poziția agentului instrumentator al actului autentic – notarul – persoană investită de către autoritatea publică.

În încheiere, îi invităm pe autorii propunerii de modificare să reflecteze asupra următoarelor probleme:

- de ce actul întocmit de avocat – înscris sub semnătură privată – certificat de acest profesionist în domeniul dreptului **nu se regăsește între mijloacele de probă din cuprinsul Codului de procedură civilă**, deși este de notorietate că avocații au avut un rol important în redactarea acestei legi de căpătâi pentru orice civilist?

- cum se justifică forța probantă identică celei a actului autentic, din moment ce actul certificat de avocat nu este amintit nici măcar în conținutul Legii avocaților?

- cum ar putea avocatul să întocmească acte juridice cu aceeași forță probantă cu cele notariale, cât timp nu are competența să instrumenteze pe raza unei anumite circumscripții judecătorești – ci competența teritorială ar fi generală – în vreme ce notarul, tributar după cum am arătat incompatibilităților și interdicțiilor, este ținut, sub sancțiunea nulității, să nu-și încalce această competență?

Întocmirea actelor notariale reprezintă singura sursă de venituri a notarului, în vreme ce avocaților li s-ar permite să desfășoare, în același timp, alături de propria lor activitate, însemnate atribuții notariale.

- cum ar putea să îndeplinească un avocat cerința **imparțialității și echidistanței** – reperi obligatorii în activitatea notarială – câtă vreme misiunea lui este să-și apere necondiționat clientul care poate încheia acte și cu alte persoane?

- care va fi următorul pas în demersul început prin aceste propuneri, căci este evidentă tendința avocatului de a cere să îndeplinească în viitor orice act notarial; de exemplu, va urma primirea în depozit a unor înscrisuri și valori, motivându-se că este componenta activității fiduciare pe care avocatul o poate realiza, potrivit Codului civil și Legii nr. 51/1995, dar având în plus avantajul că, în același timp, va fi fiduciar și va întocmi și contractul de fiducie?

- întrucât actul îndeplinit de notarul public are, pe lângă forță probantă, și o forță executorie prevăzută de lege este previzibil că avocații vor propune să se ocupe și de executarea silită, atât a actelor notariale pe care le întocmesc, cât și, în numele părții pe care au reprezentat-

o, a hotărârilor judecătorești. În acest mod vor realiza o unificare a competențelor juridice date de lege altor profesioniști sub atotcuprinzătoarea lor autoritate.

Pentru toate aceste motive, instrumentarea actelor ce constituie probe de către avocați, potrivit propunerii prezentate, ar trebui să fie completată cu exigențele ce țin de desfășurarea activității notariale, cum ar fi de exemplu:

- investiția lor cu autoritate publică;
- deschiderea unui birou în care să funcționeze pe durata unui program afișat; în birou se vor ține registre publice – ce vor putea fi consultate de oricine fără a justifica un interes – și specializate în funcție de procedura notarială pe care o vor îndeplini;
- actele întocmite vor fi supuse controlului judecătoresc al organelor profesiei și al Ministerului Justiției, prin corpul de control, bine înțeles
- arhivarea actelor într-un spațiu corespunzător cu respectarea termenelor de păstrare prevăzute în Legea arhivelor statului nr. 16/1996.

Pe de altă parte, ar trebuie să fie reglementată incompatibilitatea avocatului-instrumentator al actului notarial cu avocatul-reprezentant al părții, care ar urma să folosească înscrisul. Avocatul mijlocește accesul justițiabilului la procedurile administrative sau judiciare, rolul său fiind în mod tradițional de reprezentare a intereselor părții care l-a angajat (art. 2 alin.3 din *Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat*, republicată) De altfel, asistența juridică acordată de avocat are la bază obligatoriu contractul încheiat în acest scop (art. 28 din *Legea nr. 51/1995*). Avocatul nu poate asista sau reprezenta părți cu interese contrare în aceeași cauză sau în cauze conexe și nu poate pleda împotriva părții care l-a consultat mai înainte în legătură cu aspectele litigioase concrete ale pricinii (art. 45).

De aceea apreciem că prin propunerea de față sunt încălcate nu numai principiile de funcționare ale celor două profesii, statuate prin actele normative de organizare a acestora, ci are loc o amalgamare și aruncare în derizoriu a competențelor specifice cu care sunt investiți atât avocatul, cât și notarul public.

Notar public Doina Rotaru,

Prim-vicepreședintele Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România

5

"Prin propunerea legislativă a unui grup format din 14 senatori și deputați, înregistrată la Senatul României sub nr. B338/16.VI.2020, se intenționează să se atribuie avocaților posibilitatea certificării anumitor înscrisuri care, în prezent, sunt îndeplinite de notarii publici și personalul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare ale României din străinătate.

Prin urmare atribuția avocatului prevăzută în art. 3 lit. c) din legea de organizare a profesiei – de a redacta acte juridice cu atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare – ar constitui, în viziunea inițiatorilor legii, o procedură sui generis denumită în propunere acte certificate de avocat de natură a le da

efecte similare cu ale actelor autentice.

Prima problema pe care o supunem atentiei initiatorilor propunerii legislative se refera la recunoasterea de catre autori a imprejurarii ca avocatii nu fac parte dintre profesionistii care pot certifica un inscris, desi reprezinta in viziunea lor "categoria profesionala juridica cu cea mai desfasurata retea la nivel national si care este cea mai apropiata de drepturile si interesele cetateanului".

Prin urmare, desi se recunoaste ca nu au o atare competenta, initiatorii considera ca nu este cazul sa modifice mai intai legea de organizare a profesiei, aratand ca au dreptul sa intocmeasca si aceasta categorie de inscrisuri, dupa cum ar fi logic sa o faca, ci creeaza un mijloc probator sui generis numit "act certificat de avocat" caruia, din contextul propunerilor, rezulta ca i se confera (automat?) forta probanta a actului autentic.

A doua constatare, legata de cea de mai sus, se refera la neincluderea in Codul de procedura civila a actelor instrumentate de avocati in capitolul referitor la mijloacele de proba. Astfel, nu exista reglementarea a actului certificat de avocat si nici macar a celui in care avocatul atesta identitatea partilor, a continutului si a datei actelor pe care le redacteaza sau care le-au fost prezentate de parti; ultimele au suscitat vii discutii inainte de intrarea in vigoare a Codului civil, fiind intocmite nu doar in situatii obisnuite, ci si in cazul actelor translative de proprietate a constructiilor.

*Totodata se constata ca se redefineste activitatea avocatului, care inceteaza sa fie doar profesionistul competent sa asiste sau sa reprezinte persoane fizice si juridice, ci devine un veritabil **agent instrumentator al procedurii de certificare a unor inscrisuri** – carora li se acorda o forta probanta identica inscrisului autentic; acestor acte certificate de avocat li se va crea posibilitatea sa intre in circuitul civil si sa fie folosite de catre parti la institutii ale statului sau ale unitatilor administrativ-teritoriale, in tara si in strainatate, la inceput dubland iar apoi inlocuind actul autentic.*

Propunerea legislativa in discutie se refera punctual la urmatoarele situatii:

-declaratiile pe proprie raspundere necesare pentru inregistrarea la Registrul Comertului a unei societatii ce dobandeste personalitate juridica, a intreprinzatorului persoana fizica autorizata, a intreprinderii individuale sau familiale ori a altor entitati;

-declaratia privind beneficiarul real ce detine sau controleaza in cele din urma clientul si/sau persoana fizica in numele caruia/careia se realizeaza o tranzactie, o operatiune sau o activitate, asa cum se prevede in legislatia pentru prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantarii terorismului;

-declaratia privind neexistenta unor litigii asupra terenului data de proprietar in vederea obtinerii certificatului de urbanism si autorizatiei de construire;

-declaratia pe propria raspundere data de beneficiar necesara la incheierea contractelor pentru furnizare de utilitati;

-declaratia pe propria raspundere a vanzatorului ca imobilul proprietatea sa nu este revendicat in temeiul Legii nr. 10/2001 si ca nu exista litigii in legatura cu acesta;

-acordul vecinilor prin care se deroga, in vederea amplasarii unei constructii, lucrari sau plantatii, la reducerea distantei minime de 60 cm fata de linia de hotar, in conditiile art. 612 din Codul civil;

-acordul vecinilor pentru edificarea unei constructii noi amplasata adiacent constructiilor existente sau in imediata lor vecinatate si numai daca sunt necesare masuri de interventie pentru protejarea acestora sau in vederea efectuarii unor lucrari de constructii necesare in vederea schimbarii destinatiei in cladiri existente, precum si in cazul amplasarii de constructii cu alta destinatie decat cea a cladirilor invecinate (potrivit pct. 2.5..6 din Anexa 1 la Legea nr. 50/1991);

-declaratiiile parintilor date in vederea plecarii copiilor lor minori in strainatate [art. 30 alin. (7) din Legea nr. 248/2005];

-declaratia persoanelor fizice sau juridice straine, in vederea obtinerii unui cazier fiscal, in temeiul art. 8 alin. 4 din OG nr. 39/2015, potrivit careia nu sunt inregistrate fiscal in Romania si nu au savarsit fapte sau nu s-au aflat in situatii de natura celor care se inscriu in cazierul fiscal;

-procura data de persoana interesata in vederea depunerii cererii pentru obtinerea copiilor si extraselor de pe cazierul judiciar (art. 22 alin.4 din Legea nr. 290/2004). Propunerea legislativa precizeaza de asemenea ca in imputernicirea avocatala emisa in conditiile Legii nr. 51/1995 si Statutului profesiei de avocat trebuie sa se mentioneze si contractul de asistenta juridica incheiat cu avocatul care intocmeste procura. In schimb nu se observa ca acest act nu se conformeaza cerintelor unui in scris autentic notarial, in care **este exclus ca mandatar sa poata fi chiar agentul instrumentator** (notarul sau avocatul daca el ar intocmi actul).

Notarul insa, nu poate indeplini acte notariale, sub sanctiunea nulitatii, daca in cauza sunt parti sau interesati in orice calitate, el, sotul, ascendentii si descendentii lor si daca este reprezentantul legal ori imputernicitul unei parti care participa la procedura notariala. Interdictia de a incheia acte pentru sine insusi si pentru cei apropiati, stabilita in legislatia notariala prin art. 89 din Legea nr. 36/1995, nu poate fi aplicabil avocatului, intrucat puterea de a asista si a reprezenta ii este data de client prin actul pe care il incheie insusi avocatul.

Am trecut in revista tipul de acte vizat de catre initiatorii propunerii spre a observa ca, aparent, s-au enumerat acte

juridice de o importanta mai mica sau mai rar intalnite chiar in activitatea notariala; In realitate insa nu trebuie sa pierdem din vedere ca la ultimul punct al propunerii sunt vizate "orice acte sau copii certificate a caror depunere nu este necesara in vederea incheierii unui act in forma autentica" (ne intrebam unde si-ar putea gasi locul aceasta atributie, cand propunerile se refera la anumite legi speciale?).

*La o prima vedere, propunerea legislativa a avut in vedere doar acte autentice incheiate in forma autentica ad probationem. Cu toate acestea procesul de reformare a atributiilor avocatile nu se va opri aici. Aceasta previziune este demonstrata prin una din propunerile din proiectul vizat. Astfel, daca actul constitutiv si statutul unei asociatii cu scop nepatrimonial pot fi incheiate prin act sub semnatura privata sau in forma autentica (art. 6 din OG 26/2000), **fundatia se constituie prin act incheiat de fondatori doar in forma autentica** (art. 16 alin.1 din acelasi act normativ).*

In ambele situatii insa – atat in cazul asociatiei cat si al fundatiei – forma scrisa a actului constitutiv este necesara ad validitatem; propunerea insa urmareste expres sa puna si la dispozitia avocailor modul solemn de constituire al fundatiei. Nu este greu de ghicit ca, in viitor, intentia promotorilor propunerii este sa extinda in favoarea avocailor intreaga gama de acte supuse in prezent autentificarii de catre notarii publici. Faptele s-au petrecut asemanator in privinta asociatiei; daca in anul 2013 actul normativ in temeiul caruia se infiinteaza persoanele juridice fara scop patrimonial a fost modificat astfel incat statutul unei asociatii sa se poata intocmi nu numai in forma autentica, ci si printr-un in scris atestat de avocat, in prezent se urmareste ca si actul constitutiv si statutul fundatiei, ramase in competenta notarului public sa fie certificate de avocat. Dar, unul din motivele principale pentru care se impune a se mentine forma autentica rezida in configuratia particulara a patrimoniului initial al fundatiei, care trebuie sa respecte un criteriu valoric considerabil (de 100 de ori mai mare decat in cazul unei asociatii), compus nu doar din numerar sau bunuri mobile in natura, ci si din imobile. A admite ca actul constitutiv al unei fundatii poate fi intocmit de catre avocat inseamna a-i conferi competenta de a incheia orice act constitutiv sau translativ de drepturi reale imobiliare. Mai mult, avand in vedere ca fundatia poate fi si testamentara, i se confera avocatului dreptul de a intocmi testamente certificate.

*De altfel, nu doar competenta de a autentifica acte este vizata de initiatori, ci si cea de indeplinire a altor proceduri notariale. Astfel, specimenul de semnatura necesar in procedura de constituire a societatilor comerciale si a asociatiilor cu scop nepatrimonial, ca si in alte situatii, nu se indeplineste prin autentificare, ci in cadrul altei proceduri, anume **legalizarea semnaturii partilor si/sau a specimenului de semnatura** [art. 148 alin. (2) si (5) din Legea nr. 36/1995 si art. 297 si 299 din Regulamentul de aplicare a legii].*

Toata aceasta stratagema urmareste ca activitatea avocatiala, in privinta competentei de a intocmi acte, sa se poata desfasura in paralel cu cea notariala. Fata de aceasta evidenta ne punem intrebarea: care este sursa ce confera autoritate publica actului instrumentat de un liber-profesionist a carui activitate se desfasoara in conditii de independenta deplina, de separare fata de orice autoritate publica? Spre deosebire de avocat, notarul public – succesor al unui veritabil functionar public, notarul de stat – poarta si astazi pecetea investiturii sale de catre ministrul justitiei. Departe de a fi formala, deferirea juramantului in fata acestuia reprezentand doar o etapa, notarul este supus unui control complex al activitatii sale nu doar de catre organele proprii, ci si de inspectia judiciara; ministrul justitiei poate propune sanctionarea sau incetarea calitatii sale; exista o multitudine de interdictii si incapacitati etc.

Or, regimul actelor sub semnatura privata pe care le poate intocmi avocatul, potrivit legii sale de organizare, nu impune un tratament juridic atat de categoric, de strict.

Autorii proiectului au considerat ca pot sa apropie actul sub semnatura privata certificat de avocat de actul autentic doar prin sintaxa folosita, nesocotind regimul probator diferit si nici ca nu pot avea pozitia agentului instrumentator al actului autentic – notarul – persoana investita de catre autoritatea publica.

In incheiere, ii invitam pe autorii propunerii de modificare sa reflecteze asupra urmatoarelor probleme:

*-de ce actul intocmit de avocat – in scris sub semnatura privata – certificat de acest profesionist in domeniul dreptului **nu se regaseste intre mijloacele de proba din cuprinsul Codului de procedura civila**, desi este de notorietate ca avocatii au avut un rol important in redactarea acestei legi de capatai pentru orice civilist?*

-cum se justifica forta probanta identica celei a actului autentic, din moment ce actul certificat de avocat nu este amintit nici macar in continutul Legii avocaturii?

-cum ar putea avocatul sa intocmeasca acte juridice cu aceeasi forta probanta cu cele notariale, cat timp nu are competenta sa instrumenteze pe raza unei anumite circumscriptii judecatoresti – ci competenta teritoriala ar fi generala – in vreme ce notarul, tributar dupa cum am aratat incompatibilitatilor si interdictiilor, este tinut, sub sanctiunea nulitatii, sa nu-si incalce aceasta competenta?

Intocmirea actelor notariale reprezinta singura sursa de venituri a notarului, in vreme ce avocatilor li s-ar permite sa desfasoare, in acelasi timp, alaturi de propria lor activitate, insemnate atributii notariale.

*-cum ar putea sa indeplineasca un avocat cerinta **impartialitatii si echidistantei** –repere obligatorii in activitatea notariala – cata vreme misiunea lui este sa-si apere neconditionat clientul care poate incheia acte si cu alte persoane?*

-care va fi urmatorul pas in demersul inceput prin aceste propuneri, caci este evidenta tendinta avocatului de a cere sa indeplineasca in viitor orice act notarial; de exemplu, va urma primirea in depozit a unor inscrieri si valori, motivandu-se ca este componenta activitatii fiduciare pe care avocatul o poate realiza, potrivit Codului civil si Legii nr. 51/1995, dar avand in plus avantajul ca, in acelasi timp, va fi fiduciar si va intocmi si contractul de fiducie?

-intrucat actul indeplinit de notarul public are, pe langa forta probanta, si o forta executorie prevazuta de lege este previzibil ca avocatii vor propune sa se ocupe si de executarea silita, atat a actelor notariale pe care le intocmesc, cat si, in numele partii pe care au reprezentat-o, a hotararilor judecatoresti. In acest mod vor realiza o unificare a competentelor juridice date de lege altor profesionisti sub atotcuprinzatoarea lor autoritate.

Pentru toate aceste motive, instrumentarea actelor ce constituie probe de catre avocati, potrivit propunerii prezentate, ar trebui sa fie completata cu exigentele ce tin de desfasurarea activitatii notariale, cum ar fi de exemplu:

-investirea lor cu autoritate publica;

-deschiderea unui birou in care sa functioneze pe durata unui program afisat; in birou se vor tine registre publice – ce vor putea fi consultate de oricine fara a justifica un interes – si specializate in functie de procedura notariala pe care o vor indeplini;

-actele intocmite vor fi supuse controlului judecatoresc al organelor profesiei si al Ministerului justitiei, prin corpul de control, bine inteles

-arhivarea actelor intr-un spatiu corespunzator cu respectarea termenelor de pastrare prevazute in Legea arhivelor statului nr. 16/1996.

Pe de alta parte, ar trebuie sa fie reglementata incompatibilitatea avocatului- instrumentator al actului notarial cu avocatul-reprezentant al partii, care ar urma sa foloseasca inscrisul. Avocatul mijloceste accesul justitiabilului la procedurile administrative sau judiciare, rolul sau fiind in mod traditional de reprezentare a intereselor partii care l-a angajat (art. 2 alin.3 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea ?i exercitarea profesiei de avocat, republicata) De altfel, asistenta juridica acordata de avocat are la baza obligatoriu contractul incheiat in acest scop (art. 28 din Legea nr. 51/1995). Avocatul nu poate asista sau reprezenta parti cu interese contrare in aceeasi cauza sau in cauze conexe si nu poate pleda impotriva partii care l-a consultat mai inainte in legatura cu aspectele litigioase concrete ale pricinii (art. 45).

De aceea apreciem ca prin propunerea de fata sunt incalcate nu numai principiile de functionare ale celor doua profesii, statuate prin actele normative de organizare a acestora, ci are loc o amalgamare si aruncare in derizoriu a competentelor specifice cu care sunt investiti atat avocatul, cat si notarul public.